عکس: علی شیربند، میزان

جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران به شایعه افزایش قیمت بنزین دامن زده است

رفت‌وآمد زیر پوست بنزین

علی دهقان: «بنزین دوباره گران می‌شود؟». این پرسش بسیاری از کسانی است که حالا با اطلاعیه‌های عجیبی مواجه شده‌اند. اطلاعیه‌هایی که در برخی جایگاه‌های سوخت نصب شده و می‌گوید که کارت سوخت جایگاه‌داران را جمع‌آوری کرده‌اند؛ اما مدیران دولتی توضیحات متناقضی درباره این اتفاق داده‌اند و حالا این شائبه را برای مردم ایجاد کرده‌اند که دولت احتمالا در حال برنامه‌ریزی برای یک طرح مخفیانه بنزینی است! آنها به تجربه جمعی آبان سال ۹۸ اشاره کرده و می‌گویند که با وجود تمام تکذیبیه‌ها ناگهان قیمت بنزین ۱،۵ تا سه برابر شد و ۶ آذر سال ۹۸ هم حسن روحانی، رئیس‌جمهوری، وقت گفت که من هم مثل مردم صبح جمعه فهمیدم قیمت بنزین تغییر کرده! فاصله قیمت بنزین ایران با نرخ جهانی، بهانه‌ای بود که دولت حسن روحانی برای ۱/۵ تا سه برابر کردن نرخ بنزین آورد. آن روزها آمریکا از برجام خارج شده بود و با رشد قیمت دلار در چهارراه استانبول، ارزش ریال مدام سقوط می‌کرد؛ اما دولت وقت بدون درنظرگرفتن واقعیت سقوط ارزش ریال، شکاف قیمت بنزین ایران و جهان و همین‌طور قاچاق را بهانه کرد تا بهای سوخت را گران کند. این اتفاقات دوباره گویا مرور می‌شود. مذاکرات وین برای احیای برجام متوقف شده و شورای حکام آژانس جهانی انرژی اتمی علیه ایران قطع‌نامه صادر کرده است. دیروز دلار در بازار تهران رکورد جدیدی ثبت کرد و بهای آن به کانال ۳۳ هزار تومان رسید. هم‌زمان با این رخداد تصاویر و ویدئوهایی از اطلاعیه برخی جایگاه‌داران سوخت بین مردم دست به دست شد و این گمانه را برای بسیاری ایجاد کرد که دولت به دنبال افزایش قیمت بنزین است. دولت ابراهیم رئیسی هم که مشابه دولت روحانی با کلیدواژه‌های قاچاق و آزادسازی قیمت مدعی است از اردیبهشت امسال دست به تیغ جراحی اقتصادی برده، به شایعات درباره قیمت بنزین دامن زده است. هرچند که این بار برخلاف دولت روحانی، ۶۱ اقتصاددان در نامه‌ای به رئیسی هشدار داده‌اند رفتاری که دولت در پیش گرفته جراحی اقتصادی نیست و منجر به اصلاحات نمی‌شود. با این حال بازار گمانه‌زنی‌ها و شایعات درباره قیمت بنزین بین کاربران ایرانی داغ است و همه چیز از آن اطلاعیه‌های عجیب برخی جایگاه‌های سوخت شروع شده است.

وزارت نفت چه می‌گوید؟

تا لحظه تنظیم گزارش در جایگاه‌های سوخت تهران اطلاعیه‌ای مبنی بر جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران دیده نمی‌شود. هرچند که جایگاه‌داران می‌گویند مثل بسیاری از مردم ماجرا را شنیده‌اند و نمی‌دانند چه می‌شود؟ در این میان شانا پایگاه اطلاع‌رسانی وابسته به وزارت نفت از قول علی‌اکبر نژادعلی، مدیرعامل شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی نوشته است که جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران صحت ندارد و هم‌اکنون کارت سوخت آزاد جایگاه‌داران به میزان کافی در جایگاه‌های سراسر کشور وجود دارد. او توضیح داده است: سامانه هوشمند سوخت براساس معماری آفلاین بنا شده است و از ویژگی‌های معماری آفلاین تحویل سوخت به مشتریان در لحظه است؛ بنابراین درصورتی‌که کارت آزاد جایگاه‌دار موجود نباشد، اگر شخصی بدون کارت سوخت وارد جایگاه شود، نمی‌تواند سوخت دریافت کند؛ بنابراین کارت سوخت جایگاه‌دار لازمه جایگاه عرضه سوخت و سیستم آفلاین سامانه هوشمند سوخت است؛ بنابراین کارت‌های هوشمند سوخت جایگاه‌داران طراحی شده تا بنزین را با قیمت دوم غیریارانه‌ای یا همان لیتری سه هزار تومان عرضه کند. به عبارتی او گفته که اگر کارت سوخت جایگاه‌داران نباشد مردم نمی‌توانند بنزین را با قیمت آزاد بزنند. این حرف او اما از سوی بسیاری از کاربران ایرانی پذیرفته نشده و آنها به تجربه شخصی خود از مواجهه با اطلاعیه‌های حذف کارت سوخت جایگاه‌داران اشاره می‌کنند و می‌گویند که دولت احتمالا می‌خواهد سهمیه بنزین هزارو ۵۰۰تومانی را حذف کند و سوخت را تک‌نرخی کند؛ بنابراین دیگر نیازی به وجود کارت سوخت جایگاه‌داران احساس نمی‌کند. مدیرعامل شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی در ادامه تأکید کرده است که افزایش قیمت بنزین صحت ندارد و تغییر قیمت فراورده‌های نفتی از طریق دولت ابلاغ می‌شود و شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی تاکنون هیچ‌گونه ابلاغیه‌ای از طرف دولت دریافت نکرده است. ضمن اینکه در قانون بودجه هم پیش‌بینی افزایش نرخ بنزین و نفت‌گاز و دیگر فراورده‌های نفتی مرتبط با این حوزه، انجام نشده است.

تناقض‌گویی درباره جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران

درحالی‌که مدیرعامل شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران را رد کرده است، برخی شرکت‌های زیرمجموعه استانی پخش فراورده‌های نفتی آن را تأیید کرده‌اند! به گزارش فارس فریدون یاسمی، مدیرعامل شرکت پخش فراورده‌های نفتی کرمانشاه فروردین امسال در جمع خبرنگاران گفته است که «با توجه به دستورالعمل‌های موجود قرار است به‌زودی کارت‌های آزاد جایگاه‌ها جمع‌آوری شود و در کارت سوخت مالکان خودرو ۲۵۰ لیتر بنزین با نرخ سه هزار تومان شارژ می‌شود تا آنها بتوانند در صورت نیاز به سهمیه بیشتر از ۶۰ لیتر بنزین هزارو ۵۰۰ تومانی، از کارت خود برای شارژ بنزین آزاد استفاده کنند». او علت این قضیه را کاهش قاچاق سوخت و مدیریت مصرف دانسته است. همایون صالحی، رئیس انجمن جایگاه‌داران سوخت، هم در گفت‌وگو با «شرق» حذف کارت سوخت برخی جایگاه‌داران را تأیید می‌کند و می‌گوید که «کارت سوخت جایگاه‌داران استان‌های مرزی جمع‌آوری شده است و علت آن برای ما مشخص نیست. هرچند که ظاهرا به نظر می‌رسد این موضوع برای مهار قاچاق سوخت باشد».او ادامه می‌دهد: «البته باید تأکید کنم که قاچاق سوخت کار افراد معمولی نیست و کار کسانی است که لوله‌های انتقال سوخت ۴۰ تا ۴۵ کیلومتری می‌کشند و در حجم چند میلیون لیتر سوخت قاچاق می‌کنند». او درباره شایعه افزایش قیمت بنزین هم می‌گوید که چیزی نمی‌داند و هنوز ابلاغیه‌ای به دست جایگاه‌داران سوخت نرسیده است. هرچند که اگر هم بخواهند قیمت سوخت را افزایش دهند ممکن است به سبک و سیاق دولت گذشته تصمیم ناگهانی بگیرند. دراین‌میان ابهام دیگری هم وجود دارد و گویا حذف کارت سوخت جایگاه‌داران به استان‌های مرزی محدود نمی‌شود و باقر نورالدینی، مدیر شرکت پخش فراورده‌های نفتی کرمان هم ۲۱ اردیبهشت به باشگاه خبرنگاران جوان گفته است که «در راستای مصوبات کارگروه پیشگیری از عرضه خارج از شبکه فراورده‌های نفتی و با توجه به دستورالعمل‌ها، کارت‌های آزاد موجود در جایگاه‌های سوخت، محدود و به‌تدریج جمع‌آوری می‌شود».

رئیس کمیسیون انرژی مجلس: روحانی از افزایش قیمت بنزین خبر داشت

پیگیری ماجرای این تناقض‌ها و شایعه افزایش قیمت بنزین از مجلس یازدهم هم به جایی نمی‌رسد. فریدون عباسی‌دوانی، رئیس کمیسیون انرژی مجلس به «شرق» می‌گوید که «افزایش قیمت بنزین صحت ندارد و دولت تا امروز لایحه یا طرحی برای افزایش قیمت بنزین به مجلس نداده و مطابق با سند بودجه سال ۱۴۰۱ قیمت بنزین تغییری نمی‌کند». با این حال دولت حسن روحانی هم برای افزایش قیمت بنزین لایحه‌ای به مجلس نبرده و مدیران او مدام این موضوع را تا پیش از آبان ۹۸ تکذیب می‌کردند. رئیس کمیسیون انرژی مجلس در واکنش به این مسئله به «شرق» می‌گوید: «آن دولت حسن روحانی بود و حالا دیگر نیست! مگر می‌شود رئیس‌جمهوری از اخبار متوجه افزایش قیمت بنزین شده باشد؟! حتما که این‌طور نبوده و او خبر داشته و احتمالا زمان دقیق اجرای طرح را دو، سه نفر بیشتر نمی‌دانستند!». ابهامات ماجرای جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران آنجا زیادتر می‌شود که اگر بناست ۲۵۰ لیتر سوخت سه هزار تومانی در کارت افراد شارژ شود، تکلیف رانندگانی که کارت سوخت ندارند، چه می‌شود؟ ضمن اینکه رانندگان تاکسی می‌گویند که مصرف ماهانه آنها بیشتر از ۲۵۰ لیتر است و این دست از رانندگان با سقف در نظر گرفته‌شده برای عرضه سوخت سه هزار تومانی چه کنند؟ این تناقض‌ها و ابهامات موجب شده که بسیاری تصور کنند دولت در سکوت مشغول گرفتن تصمیماتی است!

یادداشت

متروپولیست‌ها

غلامحسین دوانی
حسابدار رسمی

متروپولیست‌ها، لمپن‌های سرمایه‌داری کلیپتوکراسی هستند که از نظام سرمایه‌داری کسب سود به هر نحو ممکن، از پوپولیسم یارانه و از سوسیالیسم کاذب شعار «مردم ارباب ما هستند» را به عاریت گرفته‌اند. متروپولیست‌ها بسازوبفروش‌هایی هستند که در چارچوب ساخت‌وساز، چند پیچ‌ومهره و لولای اتصال ساخت (اقتصاد) را با چند جوش سرهم‌بندی می‌کنند تا نمای ساخت (اقتصاد) استوار به نظر آید. متروپولیست‌ها رابطه مستقیمی با تحریم‌گران از آن جهت دارند که اگر آنها نبودند، اینها به وجود نمی‌آمدند. متروپولیست‌ها، طفیلی‌گران اقتصاد غارت و سرهم‌بندی مسائل هستند. آنها بدیهیات هندسی اقتصاد را وارونه به کار می‌برند و معتقدند وارونگی همان مهندسی معکوس است. آنها علی‌رغم آنکه حساب ده‌شاهی‌شان را دارند، به‌شدت از حساب‌وکتاب گریزان هستند.

در فرهنگ آبادانی‌ها، متروپولیست‌ها یا کلیتوکراسی را دزدسالاری، یغماسالاری و ریزش یکباره ساختمان اقتصاد می‌نامند. این شیوه سرمایه‌داری موجبات افزایش یکباره ثروت فردی همراه با نفوذ سیاسی را به همراه دارد. کلیتوکراسی شیفته کورپروتوکراسی (Corporatcreacy) است و به همین منظور عاشق هلدینگ ساختن هستند. ویژگی متروپولیست‌ها این است که مطالبه‌گر نیز هستند؛ به‌طوری‌که هرگاه قانونی باعث کاهش قدرت و سهم آنها از ساخت‌وساز (اقتصاد) شود، با راه‌اندازی آشوب و اغتشاش و ایجاد تلاطم، دولت‌ها را فلج می‌کنند تا به خواسته آنها تمکین کنند. متروپولیست‌ها دشمن نظام مالیات‌ستانی هستند و آن را «اخ» می‌دانند. آنها بخشی از مالیات خود را در قالب رشوه و انعام به مدیران محلی و منطقه‌ای پرداخت می‌کنند تا در محافل عمومی به «آدم خوبه» اشتهار یابند. متروپولیست‌ها با رسانه‌های روزمزد، سلبریتی‌های بی‌اخلاق و قلم‌به‌دستان رسانه‌ای رابطه دوستانه‌ای دارند و در مراسم افتتاح ساخت‌وسازها آنها را به کار می‌گیرند! سخنگوی تاریخی متروپولیست‌ها، «حاجی آقای صادق هدایت» است. عموما با تحصیلات و دانش میانه خوبی ندارند و در دوران دبیرستان همیشه انشای «فایده گاو چیست» را بر «علم بهتر است یا ثروت» ترجیح داده‌اند. متروپولیست‌ها علاقه عجیبی به مطالعه تاریخ ژنرال‌های امپراتوری روم که تصاحب خزانه هدف اصلی آنان بود، دارند و این داستان‌ها را از بر دارند؛ درحالی‌که هنوز قادر به یک امضای درست از فامیل خود نیستند. متروپولیست‌ها مرتب تولید الیگارش می‌کنند و رابطه‌ای مستقیم با الیگارش‌های منطقه‌ای دارند. سندیکای جنایتکاران مالی یا سرمایه‌داری جنایی، روز فاجعه برج متروپول را به‌عنوان شاهکار اقتصاد ساخت‌وساز در جهان نام‌گذاری کرده است و مقرر شده مجسمه عبدالباقی نیز به‌عنوان اسطوره و نماد متروپولیست‌ها در شهر سیسیل ایتالیا برپا شود. قرار شده من‌بعد متروپولیست‌ها سندیکای ملی متروپولیست‌ها را بنیان‌گذاری کنند. همچنین به پاس شاهکار عبدالباقی در شهرت متروپولیست‌ها، قرار شده مدال بزرگ خلافکاران جهان بنام، همه‌ساله به بزرگ‌ترین سازنده اقتصادهای کاغذی اعطا شود. مشخصه متروپولیست‌ها سقوط ساخت‌وساز و سپس سقوط اقتصاد و عملکرد متروپولیست‌ها در حوزه جرائم اقتصادی است؛ زیرا باعث آسیب سازنده به نظام اقتصادی کشور و جلوگیری از پیشرفت و توسعه با علم‌کردن توسعه کاذب می‌شوند. آنها در ساخت‌وسازها از شمع و گل و پروانه به جای شمع‌کوبی ۲۷متری و استفاده از کمانچه و سیتار به جای کمانچه ساختمان و به‌کاربردن خال لب به جای خال جوش و از وافل شیرینی به جای وافل ساختمان استفاده می‌کنند که کمترین لوح تقدیر آنان کارآفرین برتر بوده است! در واقع عبدالباقی و متروپل آبادان نماد اقتصاد متروپولیست‌هاست که کشور را بر باریکه‌ای از آهن با چهار جوش نازک وصل کرده و انتظار دارند جامعه کار و تولید آن را به منزل مقصود برساند.

بحران نامرئی فیلتر و روغن تقلبی خودرو در بازار

محمد چراغی

سال‌هاست که فیلترها و روغن‌های تقلبی در بازار لوازم یدکی خودرو وجود دارد، و این محصولات خودرویی بلای جان موتور خودرو مصرف‌کننده شده است. تلاش برای ریشه‌کن‌کردن این موضوع از طرف انجمن فیلترسازان ایران در حال پیگیری و انجام است، اما این تلاش‌ها به تنهایی کارساز نیست و همکاری دولت، وزارت صمت، گمرک کشور و سازمان استاندارد را هم می‌طلبد؛ فیلترها و روغن تقلبی و بی‌کیفیت باعث شده تا هزینه مشتریان به‌شدت بالا برود و از طرفی کارایی موتور خودرو و راندمان عملکرد آن کاهش یابد. به عبارتی مصرف‌کنندگان ما مثل یک بیمار شده‌اند که هم از بیماری خود رنج می‌برند و هم از هزینه درمان! شرایط زمانی بغرنج‌تر می‌شود که با وجود توانمندی بالای کشور در بخش تولیدات و طراحی فیلتر و روغن خودرو، کالای تقلبی به عاملی برای بدبینی بخشی از عموم مردم به این صنعت تبدیل شده است. اما این سؤال همچنان در جامعه وجود دارد که روغن و فیلتر مصرفی خودرو دقیقا چگونه به وسایل نقلیه ما آسیب می‌زند؟ در پاسخ به این پرسش بهتر است ابتدا نوع فیلتر و کاربرد آن بررسی شود تا مجموعه خسارت‌های ناشی از آن هم برای همه شفاف‌تر باشد. با خرید و نصب فیلترهای هوای بی‌کیفیت و تقلبی اولین اتفاقی که برای خودرو می‌افتد عدم عملکرد صحیح سنسور اکسیژن و خراب‌شدن زودهنگام آن است. در گام بعدی و در نتیجه عملکرد ضعیف سنسور اکسیژن، عمل احتراق به‌درستی صورت نمی‌گیرد و در کنار آلودگی و دود بیشتر خودرو، راننده توان کمتری را در وسیله نقلیه خود احساس می‌کند و حتی مصرف سوخت بیشتری خواهیم داشت؛ عمر شمع، سیلندر و انژکتور خودرو هم در کنار کارکرد پایین موتور از سطح استاندارد، کوتاه‌تر می‌شود. فیلتر سوخت و فیلتر روغن و حتی خود روغن موتور نیز به همین شکل است و اگر این فیلترها عمل تصفیه را به‌درستی انجام ندهند و ناخالصی سیالات داخل موتور بالا باشد، آسیب‌های جدی و زیادی به بسیاری از قطعات موتور خودرو وارد می‌شود که در بلندمدت خودش را نشان خواهد داد؛ طوری که اگر یک خودرو معمولی تعمیرات موتوری خود را باید بعد از ۴۰۰ هزار تا ۵۰۰ هزار کیلومتر انجام دهد، در حالت استفاده از فیلتر و روغن بی‌کیفیت، این اعداد به ۸۰ تا ۹۰ هزار کیلومتر کاهش پیدا می‌کند و به عبارت ساده‌تر عمر موتور خودرو شما به‌شدت کم می‌شود. منشأ فیلتر و روغن تقلبی در بازار هم به دو بخش تقسیم می‌شود؛ بخش اول تولیدکنندگان داخلی زیرزمینی هستند که متأسفانه با جعل نام برندهای معروف اروپایی و بسته‌بندی فیلترهای تقلبی بی‌کیفیت، آنها را در بازار به فروش می‌رسانند و بخش دوم هم افرادی هستند که به وسیله سودجویی خود، فیلترهای تقلبی را از چین به اسم برندهای معروف آلمانی وارد کشور می‌کنند و با قیمت‌هایی غیرواقعی در بازار می‌فروشند. برای کنترل این بحران نامرئی و بازار فیلترها و روغن تقلبی نیاز به کمک و همدلی جامعه و نهادهای مختلف به صورت مشترک داریم؛ مردم با خرید محصولات خودرویی معتبر از برندهای باسابقه و نمایندگی‌های تأییدشده می‌توانند به جریان اصلاح بازار کمک کنند، از طرفی هم اگر دولت شامل گمرک، سازمان استاندارد و وزارت صمت نظارت‌ها و سختگیری‌های خود را بر روی بازار بیشتر کند، بازار کنترل و قطعات بی‌کیفیت و تقلبی حذف خواهد شد.